ПЕРЕКЛАДИ ОЛЕКСАНДРА МІЩУКА

Ковтун Н.
(Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя)
Науковий керівник – канд. філософ. наук, доцент Корнєєва Л. Л.

Особливим видом діяльності людей є комунікація, основним засобом якої виступає саме мова. «Знання мови іншого народу – суттєвий складник міжкультурної комунікації і найперший крок до встановлення успішного спілкування між представниками різних націй і культур» [1, 248]. Наочним прикладом міжкультурного спілкування є переклади літературного твору іноземною мовою.Дуже багато відомих поетів і письменників не жаліли ані часу, ані таланту, щоб перекласти твір іншого митця на рідну мову і донести його голос до свого народу. Однак значно менше тих, хто з однаковим успіхом перекладає як з іншої мови на рідну, так і з рідної – на іноземну. Тим більш вражає, коли за такі складні завдання береться та успішно їх вирішує не професійний літератор або поет, – як от Олександр Міщук.

Олександр Міщук - фаховий вчитель, викладач німецької мови, який мешкає у Луцьку. Переклад (або, як говорить сам перекладач «переспів) українських народних пісень О. Міщук вважає своїм хобі. Цікаво, що поштовхом до перекладацької діяльності стала необхідність донести зміст українських народних пісень до німецькомовної публіки, перед якою виступають українські музичні колективи. Саме на таких концертах О. Міщук нерідко був ведучим. Вирішивши, що пісня буде краще сприйматися слухачами, якщо вони будуть знати її зміст, він і почав перекладати тексти та декламувати переклади перед виконанням музичного оригіналу.

Специфіка пісенного тексту ставить перед перекладачем складне завдання збереження ритміки оригінала. Такий переклад називається еквіритмічним і вважається одним з найскладніших. Тож не дивно, що набувши певного досвіду О. Міщук вирішує розширити своє перекладацьке амплуа і береться за нове для себе завдання – переклад з німецької на українську мову.

На сьогодні творчий доробок митця складає низка творів-перекладів найкращі серед яких такі як «ZweiFarben / Два кольори сл. Д. Павличко», «Die Quarkkuchen / Із сиром пироги», «Прощавай же ти, мій любий край / Nunade, dumeinliebHeimatland», «WennalleBrünnleinfliessen». «DeutschesVolkslied» та ін.

Особливої уваги заслуговуєпереклад з німецької мови відомого вірша Генріха Гейне «DieLorelei».Зроблений цей переклад Олександром Міщуком у 2010 році і також як еквіритмічний. Це один з найвідоміших віршів великого Гейне (а можливо, й усієї німецької поезії), поетична сила та краса якого полягаєв тому, «що читач не

просто споглядаєразом з автором народний лубок, авгадує за його зображенням важливий, глибинний смисл» [2, 11].

Багато письменників зверталися до цієї легенди про дівчину, що на скелі Лорелей співала і заворожувала всіх, хто її слухав. Одні розбивалися об каміння, інші гинули в безодні. У різних версіях легенди з'являлися мотиви «помсти за любов», «договору з царем-демоном Рейну», «кам'яного серця», «пробудження від зачарованого сну». Створений Брентано міф про Лорелею отримав безліч пізніших художніх втілень. Найзнаменитішим перекладом є робота Володимира Левика, який настільки точно відтворив мелодичність вірша Гейне, що з ним складно зрівнятися іншим варіантам перекладунавіть таких майстрів як Маршак, Блок, Первомайський та Ушаков.

Тим не менш, Олександру Міщуку вдалося презентувати своєрідний самобутній переклад, у якомувитримано казково-чудесний тон, що створив Г. Гейне. Атмосфера захвату, здивування та напруженого очікування заворожує читача. О. Міщук, як і О.Блокнамагався усвоєму перекладі досягти максимальної ритмічної близькості до німецького тексту. Кожен рядок його перекладу дорівнює відповідному рядку оригіналу, а це дозволяє оцінити своєрідність німецької поезії з її ритмами.

Ознайомитися з деякими зразками перекладацької творчості Олександра Міщука можна на сайті «Поетичні майстерні» [3]. Думається, що на часі була б і авторська збірка перекладів, яка б не лише збагатила український поетичний простір, але й посприяла б, у певній мірі, поглибленню українсько-німецьких міжкультурних зв’язків.

1. Лебедєва Л. Е.Міжкультурна комунікація: лінгвістичний аспект. // Філологічні студії, 2013, ч 2. С. 246 – 252.
2. Шалагінов Б. Б. Розвиваючи творчу уяву читача: монографічний аналіз вірша Генріха Гейне "Лорелей" / Борис Шалагінов // Іноземні мови в навчальних закладах. - 2004. - № 1. - С. 109-112.
3. Поетичні майстерні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL :http://maysterni.com/publication.php?id=55754 (укр.) — Переглянуто: 09.02.2015

Ковтун, Н. Переклади Олександра Міщука [Текст] / Н. Ковтун ; наук. кер. Л.Л. Корнєєва // Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 12-13 березня 2015 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 135-137.